

da je njegov namen, podeliti meni — ki sem ga sprejel — neko neumrljivost, ki je moj razum ne more dojeti. Moja oseba je neumrljiva, ne zato, ker že je, marveč zato, ker je poklicana, da iz nič privre na dan. Kakor sleherni izvor, sleherni izbruh novega življenja, prav tako kakor moje lastno rojstvo na tem svetu, se mi vidi to bodoče rojstvo kakor resničen čudež. Jasno mi je, da v moji dozdevni osebnosti in v njenih številnih in raznovrstnih pojavih, ne bom odkril nikdar kakega zaplodka, ne enega samega atoma nekega realnega, neodvisnega bitja (to se pravi: večnega). Žitno zrno sem, ki je umrlo v naročju zemlje; toda smrt žitnega zrna je vprav pogoj njegovega oživljenja.«

Modrujem dalje: strast do zbiranja, shranjevanja, spravljanja, je povsem prirodna strast človeškega bitja; samo da človeško bitje v temi zemskega naročja, uživajoč svoji rasti neprimerno hrano (to je šara in navlaka v shrambah, miznicah in omarah) kvari samo sebe in možnosti svoje rasti. Kadar živi človek za svojo zabavo, postaja seme, ki v zemlji gnije in v procesu svojega razkrajanja slastno uživa. Seme se pa hrani za bodoče oživljenje od mokrote in toplote, ki prihaja od zgoraj, iz sveta, ki je visoko nad zemljo in do katerega v zemlji zakopano oko ne najde; samo vera in volja mu moreta priklicati milost pravega spoznanja, žejo po plodni mokroti in toploti.

Silvester Škerl

Pojasnilo h kritiki Tineta Debeljaka o Wolkerjevih »Pravljicah«

Zadnja številka lanskega Doma in sveta je na straneh 415—414 izpod peresa g. Tineta Debeljaka prinesla mestoma neupravičeno in zame krivično oceno mojega prevoda Wolkerjevih »Pravljic«, ki so že pred več kot enim letom izšle v založbi »Modre Ptice« v Ljubljani. G. kritik mi na omenjenem mestu sicer priznava, da se prevod »lepo bere«, očita pa mi razne »nepreciznosti in netočnosti« v primerjavi z originalom.

Te očitane »nepreciznosti in netočnosti« pa so nastale odtod, ker sva z g. kritikom delala po različnih virih.

Kakor je to omenil tudi g. Debeljak, Wolker pravljic sam ni nikdar izdal v posebni knjigi. To so storili šele po njegovi smrti drugi izdajatelji, ki so priredili pesnikovo ostalino v zbranem delu pa tudi v raznih izborih. Da g. Debeljak ni delal po zbranem delu, je uvodoma povedal sam, čeprav svoje izdaje ni navedel. Jaz sem prevajala po tedanji zadnji izdaji, t. j.: Dílo Jiřího Wolkerá. 3. vydání. Uspořádal, studii a poznámkami opatřil A. M. Píša. V Praze 1928.

Naloga vsakega kritika bi sicer bila, da se prepriča, če ima v rokah isti vir, kot ga je imel prevajavec, vsaj tedaj, ko pride do tolikšnih nasprotij, kot je to bilo v danem primeru. Kajti prav na podlagi tega, da sva z g. kritikom delala po različnih virih, odpade njegov glavni in najtežji očitek, da sem namreč pomembne in značilne stavke v celoti izpuščala. Tako stavkov: »ogromno ubijajočo moč njegovo in pojemanje življenjskih sil« ter »tu je bil sam, kot je bilo samo njegovo srce v nagnitih prsih« mojnavedeni original nima.

Brez zveze s tem pa naj mimogrede še omenim, da »lešení« ne pomenja lestve, kot pravi g. Debeljak, ampak oder (Baugerüst, Bühne) kot sem napisala jaz. Pravtako tudi »cernoknežniku« v danih okoliščinah »čarodej« več pove kot Debeljakov »hudiču zapisan človek«. Tudi mi je znano, da se pravi »znásilnit« posiliti, vendar sodim, da je moj prevod »zagospodovati ženi« nadomestil Wolkerjev izraz zlasti, ker bi dobesedni prevod v estetskem in etičnem oziru učinkoval v slovenščini drugače kot v češčini. Silva Trdina

Italijanska kritika o slovenskih prevodih petega speva Dantejevega »Pekla«

Dantejev peti spev Pekla, ki je poleg dvaintridesetega, v katerem D. popisuje strašno smrt grofa Ugolinija in njegovih štirih sinov, po soglasni sodbi dantologov najlepši, so pri nas prevedli trije: Koseski (Letopis Matice Slovenske za l. 1878), J. Debevec (Dom in svet, 1910) in O. Župančič (Dante 1321—1921, izdal in uredil dr. Alojzij Res, v Ljubljani, 1921). Kakor znano, je Dom in svet v letih 1910—1911 prinesel celoten prevod Pekla, v l. 1915 do 1925 pa Vic in Raja. Naša kritika ni doslej o celotnem prevodu prav nič rekla, ne graje ne hvale. Nepričakovano pa se je oglasil kritik tam, kjer Danteja najbolj poznajo — v Italiji. Prof. Bartolomeo Calvi v Mantovi je lani napisal o gori imenovanih treh prevodih kar celo knjigo: *Il canto V. dell' inferno nelle versioni slovene. Società editrice internazionale, Torino 952. Str. 102.* Čeprav se ta stvar v prvi vrsti tiče samo troje ljudi (Calvija ter obeh slovenskih prevajalcev), naj vendarle malo obširneje o njej poročamo, če zaradi drugega ne, že zaradi tega, ker je slov. prevod toliko let izhajal v Domu in svetu in je zdaj, po 22 letih, odkar je začel izhajati, vsekakor zanimivo vedeti, kako sodi o njem poklican sodnik.

Prof. Calvi dobro pozna naš jezik in naše slovstvo, s posebno ljubeznijo študira Ivana Cankarja, čigar »Kralja na Betajnovi« ter »Moje življenje« je s temeljitima uvodoma prevedel v italijanščino (1929 ozir. 1930), o pomenu njegove »Bele krizanteme« pa je izdal l. 1931 posebno razpravo (*Il crisantemo bianco ossia Ivan Cankar e la critica*). Pa tudi drugače seznanja svoje rojake z našim slovstvom: v neki razpravi iz l. 1929 primerja usodo svetopisemskega Jefteja pri G. Pariniju in S. Gregorčiču; »Convivium«, Torino, l. 1931, je prinesel njegovo raziskavo: *Riflessi della coltura italiana fra gli Sloveni*.

Pričujoči razpravi o prevodih V. speva se vidi, da ima prof. C. dvojni namen: 1. razložiti Italijanom besedo za besedo, torej čisto jezikoslovno, te naše prevode — zato skoraj pri vsakem verzu etimologizira, primerjajoč naše besede z grškimi, sanskritskimi, latinskimi, litvanskimi itd., pri čemer pridno navaja Pleteršnika, Cigaleta, Breznika, pa tudi starejše naše pisatelje v Budalovi Antologiji; (vendar bi pa pripomnil, da slov. perut ni v zvezi z grškim petánnymi, pač pa slov. ptič); 2. pa tudi na teh treh zgledih pokazati svojim rojakom, v koliki meri se je slov. prevajalcem posrečilo, ta spev v estetskem pogledu podomačiti, posloveniti. Estetski sodbi prof. Calvija smemo zaupati; njegov tanki čut n. pr. za naše sinonime: greh, pregreha, krivica — plakati, jokati — ljubav, ljubezen — čuti, slišati... nam je poroštvo, da